

Darba grupas

par zāļu lieltirgotāju un aptieku iesaisti kompensējamo zāļu un medicīnisko ierīču budžeta deficīta segšanā vadītājai D. Arājas kundzei un darba grupas locekļiem

Aptieku Attīstības biedrība ir izvērtējusi jautājumu par kompensējamo medikamentu apkalpošanas izmaksām aptiekās. Izvērtējums ir balstīts uz vairāku desmitu aptieku oficiāliem, pašlaik auditēšanas procesā pieejamiem peļņas/zaudējumu aprēķiniem un iekšējās statistikas datiem.

Apskatīto aptieku kompensējamo medikamentu īpatsvars svārstās starp 26% un 45%. Aprēķinos tika lietotas izmaksas uz vienību, bet administratīvās izmaksas un apgrozījumu. Aptieku Attīstības biedrība garantē datu korektumu un pamatotību.

2010. gadā apkalpotās kompensējamās vienības vidējā vērtība bija 6,83 LVL. Vidējais piecenojums 15% un peļņa pēc medikamenta pašizmaksas 1,00 LVL.

Secinājumi:

- 1) Atņemot izmaksas, kurās **nav** iekļauti mārketinga izdevumi, aptieku uzturēšanas t.i. remontu izmaksas u.c. mazāki izdevumu posteņi, vienas kompensācijas vienības izplatīšanas izmaksa pārsniedz bruto peļņu **par 2%, t.i. aptiekas nes zaudējumus** vēl pirms amortizācijas un nodokļiem. Arī gadījumā, ja veic administratīvo izmaksu parrēķinu uz vienības īpatsvara pamata, aptiekas peļņa pirms amortizācijas 2010. gadā ir 0,01 LVL par vienību.
- 2) Publiski ir paziņots par īres un komunālo izmaksu posteņu sadārdzinājumiem (prognoze 6%). Tāpat esam pārliecināti, ka neizdosies izvairīties no personālizmaksu sadārdzinājuma klientu plūsmas palielinājuma (pēdējos mēnešos +10% pret 2010), farmaceitu noslodzes kritiskās situācijas un briesošās farmaceitu neapmierinātības 2008. gadā samazināto algu dēļ. Attiecīgi prognozējam personālizmaksu 10% sadārdzinājumu gan augošo farmaceitstundu gan atalgojuma dēļ. Kā rezultātā **aptieku zaudējumi uz kompensējamo medikamentu apkalpošanu palielināsies uz -3%.**
- 3) Izvērtējot MK noteikumu 899 ietekmi esam pārliecināti par vidējās kompensējamās vienības samazināšanos. Pieņemot, ka tā būs -10% (kas ir vērojama Lietuvā vienu gadu pēc izmaiņu ieviešanas), **aptieku zaudējumi pieaugs līdz -0,29 par apkalpoto vienību, t.i. -5% no apgrozījuma.**

Aptieku attīstības biedrība jau iepriekš ir ziņojusi, ka pēc Lursoft datiem 2008.gadā tikai apm. 65 no 420 aptieku uzņēmumiem Latvijā strādāja ar peļņu virs 5,5%. Citiem vārdiem: jau pašlaik **355 uzņēmumi ir pakļauti bankrota riskam**, ja turpināsies neapstādināmais izmaksu kāpums, ja realizēsies kompensācijas medikamentu īpatsvara pieaugums un kompensācijas medikamentu vērtības kritums. Riskam pakļautās aptiekas nav atkarīgas no aptieku skaita uzņēmumā un tomēr ir novērojama tendence, ka Rīgas pilsētā, neskatoties un lielo aptieku skaitu uz iedzīvotāju, risks ir relatīvi mazāks. Vairākas apdzīvotās vietās (piem. Bauska-Dobele-Jelgava) visas aptiekas bez izņēmuma ir pakļautas drīzām izdzīvošanas jautājumam.

	2010	Izmaksu izmaiņas 2011 indekss	2011 prognoze	2011 samazinātā vērtība
RXR vienībai				
Vienības vidējā vērtība	6,83	1,00	6,83	6,15
BP, LVL	1,00	1,00	1,00	0,90
BP, %	15%		15%	15%
Tiešās izmaksas	0,90	1,09	0,98	0,98
<i>Uzglabāšana</i>	0,139	1,06	0,15	0,15
<i>Datu ievadīšana</i>	0,37	1,10	0,41	0,41
<i>Pārdošana</i>	0,38	1,10	0,42	0,42
BP pēc tiešajām izmaksām, LVL	0,10		0,01	0,09
BP pēc tiešajām izmaksām, %	1,4%		0,2%	-1,4%
Administratīvais atbalsts: iepirkumi, telekomunikācijas un IT, kvalitātes kontrole, personālvadība un darba drošība	0,21	1	0,21	0,21
Izmaksas ar admin. bez mārketinga, aptieku un mēbeļu remonta un pārējām izmaksām	1,11	1,09	1,19	1,19
Peļņa pirms amortizācijas un nodokļiem, LVL	- 0,11	-	0,19	0,29
Peļņa pirms amortizācijas un nodokļiem, %	-2%		-3%	-5%

Aptieku attīstības biedrība aicina:

- 1) Turpināt samazināt medikamentu izmaksas pacientam uz receptes izrakstot INN konkrēta medikamenta vietā. Tas vēl vairāk samazinās vidējo kompensējamā medikamenta vienības vērtību tādēļ
- 2) Atbrīvojot bezrecepšu medikamentu uzcenojuma griestus, lai, iespējams daļēji, kompensētu aptieku izmaksu sloga pieaugumu uz kompensācijas medikamentiem
- 3) Risināt augošo vajadzību pēc papildus farmaceitiem un tāpēc augošām personāla izmaksām atgriežoties pie bezrecepšu medikamentu atrašanos pašapkalpošanās zālē.
- 4) Nepieļaut administratīvā vai izmaksu sloga turpmāku palielināšanos aptiekām un turpmāk aktīvi strādāt pie birokrātiskā sloga samazināšanas pēc būtības. Strādāt pie ilgtermiņa procesu automatizācijas un modernizācijas projektiem, izmantojot mūsdienīgus risinājumus (piem. e-recepte).
- 5) Nepieļaut aptieku iepirkumu pozīciju vājināšanu un veicināt kopīgu iepirkumu grupu veidošanos, apvienošanās līdzsvarotas konkurences sasniegšanai, sinerģiju un, attiecīgi, kopīgu izmaksu optimizāciju.

2011. gada 1. februāris

Inga Zemdega Grāpe
AAB priekšsēdētāja
Tālr. 29208520